

Марія ЗОЗУЛЯ,

вчитель-методист, учитель початкових класів;

Олена ЛЕВЧЕНКО,

старший вчитель, учитель музичного мистецтва ЗОШ І-ІІІ ст. № 1,

м. Фастів, Київська обл.

Кругообіг добра

(Година спілкування. 1 клас)

Добро, зроблене тобою, завтра забудеться.
І все ж, твори добро ... (Мати Тереза)

М е т а. Продовжити знайомство з людськими чеснотами; розширювати поняття про доброту та з'ясувати його зміст; викликати у дітей бажання творити добро й уникати поганих вчинків; учити аналізувати й оцінювати поведінку дійових осіб; акцентувати увагу на вихованні чуйності, доброзичливості; збагачувати словниковий запас дітей; розвивати мовлення, пам'ять, вокально-хорові та артистичні навички, почуття відповідальності за свої вчинки.

О б л а д н а н н я: емблема уроку, напис "Кругообіг добра"; райдуга (із шовкових стрічок); сонце; ромашки. Виставка книжок письменниці Е.А.Піньковської. Пам'ятка для батьків "Мир. Добро. Всесвіт".

До уроку передувала певна підготовка: діти вивчили вірші, пісні, прислів'я про добро; батьки підготували вірші-настанови про добро.

Звучить пісня "Гімн доброти" (слова В.Дворецької, музика Л.Левицької).

В ч и т е л ь. Добрий день, шановна класна родино! Я не помилилася, сказавши саме так, бо переконана, що сьогоднішня зустріч – це ще одна сходинка до нашого зближення, до родинного єднання.

Так хочеться, щоб добра на Землі ставало більше, а наші діти пам'ятали добро і забували та прощали образи, нехай вони ще з дитинства пізнають серцем те, що добро мудріше за зло.

Ми з дітками щасливі, бо маємо батьків, які допомогли підготувати цей відкритий урок, щасливі, бо маємо таких друзів, шанованих у місті людей як письменницю, Почесного громадянина міста, Голову правління жінок міста Е.А.Піньковську. Сьогодні ви зможете ознайомитися з виставкою її творчого доробку. Присутня на уроці і наша, так би мовити, хрещена мати класу Шматок Галина Григорівна, котра багато років співпрацює з учителями нашої школи.

Людина починається з добра, з уміння співчувати, захистити. Це зрозуміти всім давно пора, бо ми прийшли у світ добро творити. На доброті існує світ, і добротою пахне хліб. Під мирним небом в школу йти – це також вияв доброти. І до дітей любов свята – це чистота і доброта.

Звучить пісня "Доброта" (слова Н.Тулупової, музика І.Лученка).

М а м а.

І ти, й твої товариші, і ваші друзі всі по класу
Живіть із сонечком в душі, на ненависть не гайте часу!
Не тратьте часу на біду. Це страшно, я скажу одразу.
Живіть, як пташечка в саду, і не носіть в душі образу.
З любов'ю в серці вчіться жити, умійте людям гріх прощати.
І навіть ворога любіть, за себе вмійте постояти.
А доки ви іще малі, привчайтеся добро творити.
Бо ж ви людина на Землі, з собою вчіться в мирі жити!

Сценка "Донька і мама".

Д о н ь к а.

Мамо, любя, глянь, як сяють ясні зорі золоті.

М а м а.

Кажуть люди, то не зорі, сяють душі то святі.
Кажуть, хто у нас на світі вік свій праведно прожив,
Хто умів людей любити, зла нікому не робив, –
Бог послав того на небо ясно зіркою сяять...
Так навчи ж мене, голубко, щоб і я так прожила,
Щоб добро робити вміла і робить не вміла зла.

(Б.Грінченко)

М а м а.

Як би тобі, доню, в світі не було, не скупись ніколи людям на добро.
Бо і так доволі хтось насіяв зла, і холонуть душі наші без тепла.
Доню моя, доню, синьоока зірко, у житті буває солодко і гірко.
Як би твої очі не манили зваби, не посмій вчинити Україні зради.

(Л.Диркавець)

Звучить пісня "Мамині настанови" (слова Є.Сухиної, музика В.Ведмедері).

У ч е н ь. Татова порада.

Хлопча вбіг із двору в хату, до тата голосно гука:
– А я провідав у лікарні свого найкращого друга.
Тож правда, тату, я чутливий і маю серце золоте?
Замисливсь тато на хвилину і так сказав йому на те:
– Коли тебе в тяжку хвилину людина виручить з біди,
Про це добро, аж поки віку, ти, синку, пам'ятай завжди.
Коли ж людині щиросердно ти зробиш сам добро колись, –
Про це забудь, аж поки віку, мовчи й нікому не хвались.

(Л.Коломієць)

Звучить пісня "Якщо добрий ти" (слова М.Плячковського, музика Б.Савельєва).

В ч и т е л ь. Отож і ми, діти, робитимемо лише добрі справи.

У ч е н ь.

Живи, добро звершай, та нагород за це не вимагай.
Лише в добро і вищу правду віра, людину відрізня від мавпи
і від звіра.

Хай оживає істина стара: людина починається з добра!

(Л.Забашта)

М а м а.

Від рідної хати, дитино, тебе поведе у світ
 Ота єдина стежина, що дарує красу і цвіт.
 Красу блакитного неба, красу золотих ланів,
 Красу пташиного щибету, красу людських почуттів.
 Цвіт папороті і калини, цвітіння весняних садів,
 Цвіт райдуги і шипшини, цвітіння мрій і надій.
 Иди по цій стежці, дитино, даруй любов і тепло,
 І пам'ятай: ти – людина! Вчись, думай, твори добро.
 Та де б не ходив ти світами, серце тебе приведе
 До рідного дому, до мами, що завжди чекає тебе.
 Життя твого тут колиска, коріння тут є твоє.
 Родині вклонись низько-низько й ніщо не здолає тебе.

У ч е н ь.

Врятує світ краса – завжди так говорили. Тепер врятує світ
 лиш доброта.
 Бо однієї вже краси занадто мало, бо стільки всюди зла –
 людина вже не та.
 Тож, люди на землі! Спішіть добро творити, щоб нам
 не згинуту у морі зла,
 Щоб кожен зміг серед краси прожити у царстві
 справедливості й добра. (Л.Клименко)

М а м а. Молитва про добро.

Невже добро зникає чи то спить, а збільшується
 ненависть і злоба?
 Невже ніхто не зможе захистити, і в порятунок марна наша спроба?
 Життя щасливе, як добро царить, комфортно з ним
 і затишно усюди.
 В добрі нам легше горе пережить. Добрішими, прошу,
 ставайте, люди!
 О Боже, прошу мудрості нам дати, блаженне, вічне,
 шире захистити.
 Кипуче, люте, яре зло здолать, в добрі і злагоді нам дай прожити.
 (М.Козуб)

В ч и т е л ь. Збереження природи рідного краю –
 обов'язок кожного з нас. Всім потрібно берегти її непов-
 торну красу. Пам'ятайте завжди, чого не можна робити,
 щоб не зашкодити природі.

У ч е н ь.

До вас, мої рідні, звертаюся я – найменший у нашій сім'ї:
 Стоїть на узліссі ялинка моя – не зрубайте її!

На озері плаває пташка моя – не убийте її!

Яскріє на небі зірка моя – не згасить її!

Не убий комашки на стежині – рід цей комашиний пощади,

Не убий джмеля на конюшині, жабки біля тихої води.

Не убий бездомної зозулі, не стопчи барвінку на межі,

Оленятко бережи від кулі, річечку від смерті вбережи.

(Д.Павличко)

У ч е н и ц я.

Метелика ловити я не хочу: він квітка неба, хай живе собі!

Хай крильцями барвистими тріпоче, щоб радісно було тобі й мені.

І квітку лісову не стану рвати, її додому я не понесу,

Бо вдома їй джмеля не погойдати і не попити ранками росу!

І ні тваринку, гілку чи травичку я не ображу – це великий гріх!

Бо в кожній з них живе тремка живинка, що світитиметься

довірою до всіх. (А.Костецький)

Звучить пісня "Хай живе надія" (слова К.Гнатенка, музика І.Білик).

У ч е н ь.

Кожен хоче, щоб його любили тато й мама, сестри та брати.

І щоб друзі кожен раз хвалили... А чи їх не ображаєш ти?

Ну, поганим словом чи ділами, чи комусь в житті не допоміг?

А, можливо, не послухав мами і з образою на серці спати ліг?

Ой, буває, все в житті буває. Тільки ти так більше не твори.

Це тебе ніяк не прикрашає, і поганих слів не говори.

Подружи назавжди з добротою, сонце в серденьку носи своїм.

Будуть всі пишатися тобою, дорогим і любим станеш ти!

Звучить пісня "Дитинство – це і ти, і я" (слова М.Пляц-ковського, музика Ю.Чічкова). Гості дарують дітям книжечку "Моя земля".

В ч и т е л ь. Залишайтеся завжди добрими, ніжними,
 лагідними до самих себе і до всіх, хто довкола вас.
 Запам'ятайте мораль нашого уроку:

Без добрих справ і вчинків кожен з нас,

Повірте, не багато чого вартий.

Вчитель вручає "Пам'ятки для сім'ї", "Поради батькам".

Ось і закінчилася наша розмова. Сподіваюся, що всі
 ми станемо добрими, милосерднішими, а ця година
 доброти переросте у щоденну потребу робити добро.

У статті використано вірші українських поетів.

Шановні гописувачі!

Готуючи статті до друку, просимо зважати на такі вимоги.

- *Стаття має містити узагальнення Вашого власного досвіду або розкривати сутність розробленої авторської методичної системи.*

- *Розробки уроків або їх фрагменти можуть бути ілюстрацією використання досвіду чи авторських методичних знахідок учителя (для 1–2 класів – за новою програмою).*

- *Статтям, які містять перевірні завдання (тестові, контрольні тощо), обов'язково має передувати вступна частина, у якій розкривається сутність завдань, їх призначення, способи і місце використання та критерії оцінювання.*

- *У статтях обов'язково мають бути посилання на джерела, які автор використав під час підготовки матеріалу.*

- *Обсяг статті має бути не більше 10 сторінок комп'ютерного набору через 1,5 інтервали, 14 кеглем.*

Не забувайте повідомляти місце роботи, посаду, контактний телефон, адресу.